

Lever med Downs: Marte Wexelsen Goksøyr, som lever med Downs, sa det på sin måte i 2014: «Aksel Braanen Sterri, du spruter av fordommer!» Les hennes svar til Sterris essay «Et forsvar for sorteringssamfunnet» på morgenbladet.no. FOTO: HERMAN DREYER

fram, er at det er en rekke goder ved menneskelivet en med psykisk utviklingshemming ikke kan få tilgang til. En trenger ikke ha forsket på personer med Downs syndrom for å påpeke det, slik Skarstad ser ut til å mene.

Påstanden min trenger en begrunnelse i en dypere filosofifaglig vurdering av hva som er et godt liv. Her kan jeg ta feil. Kanskje har hedonistene rett i at det eneste som betyr noe, er hvor lykkelige vi er. Andre etiske posisjoner og folkemoralen kommer til andre konklusjoner, om de vektlegger det å oppleve hele spekteret av goder som hører menneskelivet til, eller hvilket bidrag

du gir til samfunnet, eller verdien av et selvstyrt liv.

Det er en vanskelig debatt. Men at det å innta en posisjon i denne debatten, slik jeg har gjort, skulle være i strid med både menneskerettskonvensjon eller mine forskningsetiske forpliktelser, slik Skarstad hevder, er utenfor min fatteevne. Det skyldes nok heller en vrangtolkning av det jeg mener. Så la meg være helt klar: Et liv med Downs syndrom er verdt å leve. Jeg tar ikke til orde for at personer med Downs syndrom skal miste «livsretten» eller sine grunnleggende menneskerettigheter. Jeg mener heller ikke at deres liv er

uten verdi eller har lavere moralsk status.

Det er selvfølgelig beklagelig at noen føler seg krenket av mine meninger, men her vil jeg gjerne dele skyld med mine kritikere. Jeg har til tider formulert meg tvetydig, men det er dem, inklusive Skarstad selv, som har fått det til å framstå som at jeg mener noe mye verre enn det jeg har gjort. Når det er sagt, er det likevel en akademikers plikt å uttale seg, selv om det skulle virke krenkende på noen.

Aksel Braanen Sterri
Stipendiat i filosofi ved UiO
Les også essay på side 24.

En sukkerbit i Atlanterhavet?

FLY I forrige ukes utgave av Morgenbladet er Bjørn Kjos sitert på følgende sammenligning mellom verdens og Norges befolkninger: «Vi er fem og en halv millioner mennesker. Også bor det ni milliarder i verden. Om du hadde kastet en sukkerbit ut i Atlanterhavet, så er vel det omtrent det samme forholdet.»

En mer urimelig sammenligning av størrelser tror jeg man skal lete lenge etter. Verdens befolkning er omtrent 1400 ganger større enn Norges befolkning, mens massen til Atlanterhavet er omtrent 14000000000000000000 ganger større enn massen til en sukkerbit.

En mer rimelig sammenligning av Norges og verdens befolkninger er å kaste en sukkerbit opp i en bøtte med

tre liter vann. Temaet for artikkelen er imidlertid ikke folketall, men flyreiser, og nordmenn flyr mer enn gjennomsnittet. En rimelig sammenligning av nordmenns flyreiser mot verdens vil være å slippe en sukkerbit opp i en stor kopp te.

Tor Nordam
Fysiker

**MER DEBATT PÅ NETT:
LÆRERTETTHET**

Studien vår er politikkrelevant, og kritikken til Rege og Solheim irrelevant.

EDWIN LEUVEN, PROFESSOR, UIO

[→ WWW.MORGENBLADET.NO/IDEER](http://WWW.MORGENBLADET.NO/IDEER)

Levende: NRKs serie *Evig ung* handler om forskning på evig liv. SKJERMEDUMP FRA NRK

Vitenskapens Satan og helvete

EVIG LIV Er naturvitenskapen nær ved å virkeliggjøre middelalderens forestillinger om Satan og helvete? NRK sender for tiden serien *Evig ung*, om forskning som skal gi oss mennesker evig liv. I prinsippet synes det ikke å være noe som står i veien for at vitenskapen snart kan reversere de ulike biologiske prosessene som gjør oss gamle og dør. Nesledyret Hydra synes allerede å ha knekket koden og lever evig.

De fleste som intervjues i serien, drømmer om at vitenskapen skal kunne tilby det evige lykkelige liv som religionene har lovet. Men spørsmålet er om det er langt mer realistisk at vitenskapen vil realisere den evige pine noen religionsvarianter har skremt med?

Hvis vitenskapen klarer å gi mennesker evig liv – hvem vil da stå først i køen for å skaffe seg evig liv? Det er vel ikke urimelig å tro at det vil det finnes noen rike og gale diktatorer som vil gjøre hva som helst for å skaffe seg det som trengs for å få leve evig. Det har vært mange av dem gjennom historien, og mange av dem har på veien til makt blitt så avstumpet at selv de meste banale årsaker kan få dem til å utøve ekstrem vold.

Med et middel som gir evig liv gis ville slike diktatorer bli gitt et ekstremt nytt maktmiddel: nemlig å kunne true sine ofre med evig tortur fordi de kan holde sine ofre i live for all tid. Hvis det skjer, vil middelalderens forestilling om helvete som et sted der Satan og djevler piner mennesker til evig tid faktisk bli vitenskapelig realisert.

Siden et slikt middel vil være særdeles ettertraktet, vil etterspørselen møtes med tilbud, slik at flere og flere lever evig. Dette vil skape større og større press på kloden, så med mindre vitenskapen også løser mat-, energi- og klimakrisene, vil kamp og pine ramme mange slik at hele kloden til slutt blir et vitenskapelig frembrakt helvete.

Selv om døden har flest negative konsekvenser, har døden hatt en god funksjon i å sette en stopper for diktatorer som Stalin, og å la mennesker i ekstrem lidelse få slippe å lide lenger. De som forsker på og finansierer forskning på evig liv, har en stor utfordring, for ingen forskning har tidligere hatt evig pine som potensiell bi-effekt. Ingen ville vel støtte forskning på et middel som hadde som mulig bieffekt at det kunne skape evig pine, men forskning på evig liv synes å være nettopp et slikt middel. Etter mange forsøk på å finne en optimistisk avslutning på dette innlegget, har jeg gitt opp.

Atle O. Sævik
Professor i systematisk teologi ved Det teologiske menighetsfakultet (MF)